

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
ORADEA
Strada Teatrului No. 4.

ZSIDÓ HETILAP

Főszerkesztő
WASSERSTROM SÁNDOR

Felelős szerkesztő
LEITNER ZOLTÁN

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön: [Egész] évre hitközségeknek és vállalatoknak 500 Lei, magánosoknak 250 Lei, félévre 130 Lei, negyedévre 65 Lei, Külföldön 2 Dollár, Kc. 75, P. 15, S. 19, Dinar 120

A kormány üzenete

Az erdélyi orthodoxia egyik vezérfia Bukarestben járt. És ott a minisztériumban egyik alminiszter, aki figyeli a zsidóság „magaviseletét” azt mondta, hogy lapunk, mely ugyszólván az orthodoxia szócsöve, nem viselkedik úgy, ahogy azt ott Bukarestben, a kormánykörökben elvárnák. Bevalljuk erre az üzenetre rá is szolgáltunk. Mert való igaz, hogy lapunk régen szakított azzal a hagyománnyal, amely valóban uzuális volt hosszú ideig, hogy minden kormányt támogat és hászordinósan kritikát is mer gyakorolni, végeredményben tradicionálisan, mindenkor a „kormánnyal megy”.

Nekünk — sajnos — nem volt még egyetlen egyszer sem okunk, hogy tapsoljunk bármelyik kormánynak. Mi nem várunk soha semmit egy kormánytól sem, csak egyet várunk — és azt mostanig sohasem kaptuk. Vártuk, hogy a zsidósággal szemben toleránsak lesznek, hogy megértést fognak velünk szembe tanusítani. Álljon elő az a romániai zsidó, aki kijelenti, hogy nem vagyunk üldözöttek, hogy nem vagyunk minden pártkormány-nak játékszerei, amelyet akkor és annak dob oda, akinek éppen szüksége van rá. Ha kell az ucca dühét csillapítani, ha diákelkeseredést kell elfojtani, ha a parasztok adósságát kell eltörölni, ha az adósróftot kell megszorítani, mindenkor ott áll a zsidóság, kikészítetten arra, hogy üssön, vagy ütessen rajta a mindenkori kormány.

A Jorga érárt sem fogadtuk nagy örömmel, de mégis várakozó álláspontira helyezkedtünk. Hátha mégis? . . . Hátha most olyan politikusok kerülnek a kormányrudhoz, akik mégis megértik a zsidóság nagy bojait és fájdalmait. Nem mondunk újat azzal, ha kijelentjük, hogy nem hoztak semmi jót és naponta kell tapasztaljuk, hogy nincs az életnek olyan megnyilvánulása, ahol másod- és harmad-rangu polgárokká való degradációnkat keservesen ne érezzük.

Ha politikai jogainkról beszélünk, akkor rögtön megállapíthatjuk, hogy jogainkat nem respektálják és tudomásul sem veszik, hogy olyan helyeken, ahol jogunk volna a magunk ügyeibe beleszólani, meg sem kérdeznak bennünket.

De még sokkalta súlyosabb helyzetünk gazdaságilag. A törvények és rendeletek egész sora intézkedik arról, hogy elkeresse a zsidóság tizezreit a kenyérkereseti pályákról. A kenyérkereseti lehetőségek oly minimumra szorítottak le, amelyek már kényszerítik a zsidó tömegeket, hogy a lumpenproletáriátus sorait szaporítsák. Mindenhol és mindenkor a zsidóellenes tendencia kiütözik a kormányintézkedésekből. Legjobb példa erre a most kiadott kultusz törvénynek végre-hajtási utasítása. Ebben olyan mélyre nyúl bele a kormány a zsidó közületek

legautonómabb jogaiba, hogy arra példa még nem volt. Mondhatjuk, hogy legmagánabb és legszuverénebb vallási ügyeinkbe is beleszólást vindikál magának, amire talán a modern korok történelmében példa nem volt.

A Jorga-kormány egész működése fölött vörös fonálként ott húzódik végig az a Cuza barátság, amely nem sok jót jelentett a múltban és nem sok jóval kecsegtett a jövőben sem. Amíg Cuza a parlamentben állandóan megsértheti a legprimitív módon egymillió dolgos hasznos polgárát ennek az országnak, addig ne várja egyetlen felelős politikusa vagy funkcionáriusa e rezsimmek, hogy mi a régi szisztéma szerint, csak alzá-

tos hajbókolással fogjuk minden rugásukat tudomásul venni.

Lehet, hogy a nagy orchesterben, mely ott zug a bukaresti karmesteri pulpitus körül, mi csak egy gyenge hang vagyunk egy kis instrumentum az általános elégedetlenség nagy hangzavarában. De mert rosszindulattal és még hozzá kevés hozzáértéssel is dirigálnak bennünket, nem mondhatunk egyebet most sem mint eddig. Nem változtathatunk eddigi politikánkon és mint a múltban tettük, ezután is csak folyton azt fogjuk tor-kunkszakadtából kiáltani: a kormányintézkedések zsidóellenesek. A román politikai közvélemény talon túl gyűlöl és annyira fojtogat bennünket ugyanis, mint egzisztenciális egyedeket, ugyanis mint közületeket, hogy ez ellen a jövőben is mindenkor a legélesebben fogunk protesztálni.

A rabbivizsgák utolsó terminusa: július 27-28.

Bukarestből jelentik: A kultuszminisztérium a rabbik és rabbijelöltek román nyelvű vizsgájának utolsó terminusát július 27. és 28-ára tűzte ki. A minisztérium közli

az érdekeltekkel, hogy mindazok, kik ezen a vizsgán sem jelennek meg; azonnali hatállyal katonai szolgálatra hivatnak be és az eddigi állami szubvenciót is megvonják tőlük.

A régi hibák ismétlődnek meg — a Központi Iroda új vezetésében

Új arcok — régi szisztéma

Ez júleszünkbe mindannyiszor, ahányszor leveleket hoz a posta az ország minden részéből a Központi Iroda ügyében hozánk, a szerkesztőségbe. Valahogy az a vélemény alakult ki a legutóbbi választmányi ülés után szerte Erdélyben, hogy újak talán az arcok a Központi Iroda vezetésében, de ugylátszik a szisztéma, a régi beszercei módszer semmiben sem változott.

Lapunk és az abban legutóbbi időkben megnyilvánult vélemények, amelyeknek készséggel helyt adtunk, a választások előtti ankét mind azt bizonyítják, hogy minden erővel azon voltunk, hogy a régi rezsím helyébe egy egészségesebb, produktívabb és komolyabb éra következze. Örömmel és elismeréssel adtunk hírt a tordai rabbi megválasztásáról. Örvendtünk és velünk örvendett az egész erdélyi orthodoxia is, amikor úgy látszott, hogy a szefárd és áskénáz ellentét is elsimul és végre megindul a komoly, zsidóság érdekében való munka. Annak a nehéz feladatnak elvégzése, amely az Iroda új vezetőségére hárul. A szíjjelszakadt, elszegényedett, elkeseredett, komoly autoritásokban szűkölködő erdélyi zsidóság végre megszerveződik és nem válik széthúzó klikkek, érdekcsoportok, és állítólagos „elvi” viták szenvedő áldozatává. Nem bennünk a hiba és nem az erdélyi orth. zsidó közvéleményben, amikor már most a kezdetén, csaló-

dottan kell konstatálnia, hogy újak az arcok, de a szisztéma, a régi „beszercei” éra, nem javul meg.

Mi „kemény ököl” politikáját vártuk a sokat hangoztatott és mindenfelé csak beígért „új rilmust” az orthodoxia berkein belül. Azt hittük, hogy az új elnök tekintélyénél, tudásánál, koránál és széles látókörénél fogva megkezdje a az igazi alkotó munkát. A legutóbbi kolozsvári választmányi gyűlés óta hozzánk beérkezett elkeseredett levelek azt bizonyítják, hogy csalódás lesz urrá a zsidó lelkeken. Nem eszt várták és nem így képzelték a új rezsímet. Nem a fáradt és célra nem vezető gesztusok továbbfolytatását várták, hanem a „munka” kezdését, annak a munkának lendületét, amely nem lesz „méltó” folytatása a fortwursteln politikának, amely nem sok jót hozott tíz esztendő óta.

Nagyon rossz néven veszi a közvélemény az új vezetőségtől a következőket:

Miért nem hívta meg az Iroda a tekintélyes kolozsvári hitközség főrabbiját és elnökségét? Micsoda furcsa mentalitás az, hogy így megsértsék, minden ok nélkül egy város vezető zsidó férfait?

Viszont a kolozsvári zsidó hitközségnek sok bosszúságot okozó, kis és sok vizet zavaró „chassid” rabbit felültetik az asztalfőre és hagyják ott hangolni. Hát ho-

gyan lehetséges ez? És mert ott lesz a központi vezetőség, nem lesz ez az uvertür egy nagyon kellemetlen érának első akordja?

Meg az illegális határozatok tömege, amelyet megszavaztak. A Zeif Szináj akceptálása, azé a különben vallásos emberé, akit néhány évvel ezelőtt a váradi Jeszod-Hátora egylet melamednek vett fel, de mert nem voltak tanítási kvalifikációi, három hónapi fizetéssel tovább küldték. Jó rabbinikus összeköttetései voltak annak, akik minden áron egy „parnoszet“ akarnak neki ajándékba adni. Jó, jó nekünk nincs semmi kifogásunk az ellen, hogy egy családos zsidó ember existenciához jusson. Sőt, szívesen vesszük. De azt kérdezzük, miért az erdélyi klal terhére? Miért?

Nincsenek nekünk sokkal komolyabb problémáink, melyek megoldásra várnak. *Elképzelik-e, hogy egyetlen hitközség is fog áldozni gabellaemelési hozzájárulással, amidőn látja, hogy a gazdasági válság által okozott tragikus végzetét nem kerülheti el és ugyanakkor róla és nélküle — akarata és érdekei ellen terhére*

határoznak. Amidőn a hitközségek újabb megterheléséről van szó, egyetlen aggodalmaskodó és opondó hang sincs, hogy honnan fogják ruináltságukban azokat felhozni. Ifjuságunk, jövőnk megmentéséhez és a zsidó existenciáik tönkretételéhez egyetlen hangot sem hallottunk ezen a gyűlésen.

Folytassuk tovább? Nem szükséges. Tudja ma már mindenki, akit a dolog érdekel, akinek nem közönyös az erdélyi orth. zsidó iroda sorsa, hogy nincs rendjén a dolog.

Több tetterőt, több gerincet és más indulást vártunk a tordai tiszteltreméltó főrabbi uralmától.

Ahogy a start indult, az nem sok jóval biztat. Több erélyt és több körültekintést. Mert ha nem így lesz, akkor nem történt semmi, de semmi, — csak Beszterce költözött Kolozsvárra.

Már pedig legyünk őszinték egymáshoz. Beszterce folytatását nem kívánja senkisek Ergélyben. Legalább is a közvéleménynek nem kell. Nem kell. Értsék meg végre: nem kell!

A leégett Borsa 15 zsidó háza még mindig fedél nélkül áll 15 éhező zsidó család egészségtelen pinceodukban és istállóknak nyomorog

Ismeretes a borsai zsidóságnak 1929-ben történt borzalmas tüzkatasztrófája. Az antiszemita izgatások féktelensége által okozott gyújtogatások Borsa zsidóságának házeit a tűz martalékává tették. Minden Ingóságuk és lakhelyük elpusztult és az inséget még fokozta, hogy a súlyos gazdasági válság folytán tűzbiztosítási nyugtáikat nem tudták beváltani, miáltal biztosítási kártalanítás nélkül magukra hagyva nem voltak képesek magukon segíteni. Elképzelhetetlen egészségtelen pinceodukban és istállóknak hanykolódtak és részben hanykolódnak ma is.

A zsidó testvéri szeretet különösen Erdélyben, a nagyváradi és kolozsvári zsidósággal az élén sietett a borsai zsidóság rettenetes sorsán enyhíteni és dr. Fischer József kamarai képviselő vezetése mellett egy országos segélyző bizottság alakult, amelyhez Románia minden nemesen gondolkodó zsidója munkájával és áldozatkészségével csatlakozott. A máramarosi zsidóságban a zsidó szolidáris testvéri együttérzés eme megnyilvánulása leghálásabb elismerést és köszönetet váltotta ki.

Sajnos azonban, mint a körülmények mutatják, a borsai zsidóság segélyezési akciójának még nem lehet vége, mivel a legszükségesebb munkálatok befejezetlenül maradtak. A megfelelő segély hiányában 15 lakóháznak csupán csak falai épülhettek föl és ezek hat hónap óta fedél nélkül vannak az időjárás viszontagságainak kiszolgáltatva. Az eddigi segély hiábavalónak

látszik, ha ezen felhuzott falak napról-napra jobban rongálódnak és tulajdonosaik családjaik számára még a naponkénti száraz kenyeret sem tudják biztosítani, nehogy bármilyen áldozatot tudának hozni az épületek befejező munkálataihoz.

Felhívjuk tehát úgy a borsai segélybizottság vezető tagjait, valamint a Zsidó Parlamenti Clubnak figyelmét, hogy a megkezdett segélyakcióban további áldásos működésüket legalább addig igyekezzenek kifejtetni a súlyos csapásoktól megkeresett borsai zsidó testvéreink érdekében, míg a nehéz áldozatokkal és küzdelmekkel felépített falak teljesen tönkre nem mennek és a befejező munkálatokhoz szükséges anyagokat összegyűjtik, hogy azt a hajléktalanná váltak rendelkezésére bocsájthassák.

Kérjük egyidejűleg az akcióban eddig is részt vett vezetőinket, hogy lépjenek fel energikusan mindazokkal szemben, akik a borsai tüzkárosultak segélyezésére adományokat és hozzájárulásokat hoztak föl és a szent pénzeket ezideig nem juttatták még el azon célokra, amelyekre azok áldozva lettek. Világosítsák föl mindazokat, akik a némes célra adakozásaikkal későbbi időpontban vállaltak lefizetéseket, hogy az adakozások késedelmezése által azon veszély fenyegett, hogy a nehezen felépített épületfalak újra összeomlanak és így képtelenség lesz azokat fedél alá juttatni.

Véleményünk szerint ezen befejező munkálatok nem igényelnek nagy összegeket és ezzel lehetővé lehet tenni, hogy a fedél nélkül hanykoló zsidó testvéreink a

felépített egy szobás lakásokban otthonhoz jutnak. Szükségtelen, hogy az építkezésekre szánt összegek borsai építő testvéreink kezébe jussanak. Jutasson a segélyző bizottság minden egyes félig felépített házhoz egy szoba és konyhának megfelelő épületfa anyagot és cserepet, hogy a primitív, lealázóan nem emberi és tuberkolózis bacillusoktól hemzsegő egészségtelen odukból — zsidó testvéreink kikerülhessenek és az ezért fizetendő lakbér helyett, maguk és családjuk számára egy darabka kenyeret tudjanak biztosítani.

A zsidó nevek története

Amerikában, hol az utóbbi időben igen gyakoriak lettek a névváltoztatások, érdekes vita indult meg eszimpomák megítélésénél. Egyes vélemények szerint ez nagyban elősegíti az asszimilációs törekvéseket és aláássza az ősi zsidó tradíciókat, míg Rabbi Preuss bronxi főrabbi különvéleményt jelent be és történelmi adatokkal támasztja alá állításait. Megállapítja az amerikai rabbi, hogy a zsidók nem minden időben viseltek zsidó vezetékneveket. A 800 éves talmudi korszakban sem a Mischnában, sem a Midraschban, sőt a jeruzsálemi és babyloniai Talmudban sem történelmi említés sem Mosche és Ábrahám nevekről, annak dacára, hogy 200 tanító és rabbi neve van benne megemlítve. Ezzel szemben 150 görög és római nevet találunk.

Legelőször az első zsidóüldözések idején kezdtek ismét bibliai neveket használni, amelyek mitegy 1000 éven keresztül használaton kívül voltak. 1836-ban a német kormány már olyan rendeletet adott ki, amely egyenesen eltiltja a zsidókat attól, hogy a bibliai nevek kivül más neveket használjanak. Ez az intézkedés a zsidóság körében annak idején nagy megütközést váltott ki és a zsidó sajtó állást is foglalt ellene. Mindezt összevéve — fejti ki az amerikai rabbi — nem lehet elítélni a zsidó névváltoztatásokat, mert ez a történelmi folyamán mindig akkor következett be, amikor a zsidóság nyugodtabb életviszonyok közzé került és megszűntek az üldözések.

A román iskolapolitika „kulturmunkája“

Csernovicből jelentik: A bukovinai storojineji zsidó gimnázium nyilvánossági jogát, mely már 20 éve áll fenn és igen kitünő pedagógiai teljesítményeket ért el eddig is, az elmúlt héten a kormány megvonta. Más. A csernovici harmadik állami gimnázium, mely főként zsidó diákok által van látogatva, felső osztályait beszünteti. A kultuszminiszter: Jorga egyetemi tanár és „kiváló“ pedagógus.

Meghódítottuk a várost

minden versenyt kizáró

rendkívüli olcsó árainkkal

TÖMEGELADÁS

Rákóczi-ut 3 szám.

Hollós és Meinl között.

Tegyen egy próbavásárlást!
Nézz meg kirakatainkat!

HETI GLOSSZÁK

Elegünk van már a városi Comisia Interimárékból

Nagyváradról van szó. De lehetne szó más városról is. Bármelyik román városról. Ahol a Comisia Interimárék fejti ki áldásos működésüket. Már amilyen áldásos az ilyen működés. Éppen most publikálta a kormány, hogy nincs pénze arra, hogy a községi választásokat megtarthassa. Pedig erre szívesen áldoznánk. Nincs ugyan a községségnek pénze, de lényegesen jobb üzletet csinálna akkor, ha választott tanácsosok intéznék sorsát, mint így, hogy a község kultusza ül orgiát, minden egyes primárián. Mondjuk: mindenütt megtörténhet. Sőt, meg is történnék, de mert Nagyváradot látjuk hozzáink legközelebb, erről írhatunk legbiztosabban.

Ott voltunk abban a monstre deputációban, amely a városházán megmondotta Sofronie dr primárnak, hogy ne tékozzolják el a város közönségének vagyonát, hogy ne azon törjék folyton a fejüket, hogy mi képen lehetne a város közönségét még jobban megnyomorítani. A Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, Papoudoff bankigazgató nagyon helyesen érvelt, meg dr Lazar Livius is a háztulajdonosok nevében. Jól megmondta véleményét dr Adorján Emil, akinek felszólalását az egyik tanácsos agresszív hangon szakította félbe. Türelmetlenség jellemzi ezeket a tanácsosokat, akik hallatlan illegálitással és a közbizalom teljes hiányával ülnek a polcon és herdálják el tudatlanságukkal és nemtörődömségükkel a város közönségének pénzét. És még ők mernek bizalomról beszélni. A taxákat emelik és most olyan újabb terhet zudítanak a város közönségének nyakába, amelyet sokáig megsínylenek még. Eddig a szemétkihordás magánvállalkozók kezében volt. Most „üzemesítik“, ami nem csupán, hogy kenyérrőlkülvé tesz ismét egy csomó existenciát, hanem egyet jelent a horribilis drágítással. 3 százalékat akarnak szedni szemétkihordási taxa címén a lakberek után és ezzel négyemillió leit vesz ki a város, közönségének zsebéből. De ezt nem uccák rendbehozására használnák fel, hanem ki tudja milyen célra és rendeltetéssel.

Ehez van szívük, de hogy községi választást elrendeljenek, azt nem. Pedig azzal de sok milliót meg lehetne takarítani a város közönségének. Még ha 250—300 millióba is kerülnének az országszerte meg-

tarlandó városi és községi tanácsválasztások, még mindig többet várhatunk a választott tanácsoktól, mint a felülről kinevezett, gyakorlati ismeretek hiányában a municipiális vezetéshez nem értő és leggyakrabban egyéni érdekeket képviselő Comisia Interimáréktól, melyek milliárdokat vonnak el a köztől. Mindenesetre sokkal többet, mint amennyibe a választás kerül. Igaz viszont az is, hogy irtagya sem maradna a városházi torony alatt mindazoknak, kiknek semmi kapcsolatuk nincs a polgársággal és kik mint részben ad hoc letelepültek nem is adóznak ezen városnak. Észrevétlenül tűnének el azon homályba, melyből előbukkantak. De nem is hiányoznának senkinek. Még a szemetesek is örülnének, ha elmenének a torony alól.

Doumer halála

Nem tudom van e hasonló broche használatban, de ha nincs, úgy kreálni kellene. És pedig azt az áldást kellene közkeletivé tenni, hogy amikor egy ilyen tragédia történik, mint Doumer francia köztársasági elnök meggyilkolása, akkor a merénylő nem zsidó. Nekünk zsidóknak ilyen negatív örömeink vannak. De mégis milyen jó, hogy ilyen esetben Gorguloff ur, volt cári tiszt, meg wrangelista ellenforradalmár és nem valami fanatikus zsidó. Mert jaj volna nekünk mindannyiunknak, ha ilyen esetben kitűnne, hogy az illető zsidó. Nagy megkönynyebülés és sóhaj száll az ég felé, amikor kitűnik, hogy Doumer gyilkosának legfeljebb annyi köze van a zsidósághoz, hogy talán már korábban meggyilkolt egynehányat a sötét és rejtelmes orosz kisvárosokban. Mint fehér és mint Gorguloff.

Különböznélünk sajnáljuk azt a 75 éves öreg és tekintélyes köztársasági elnököt, aki valószínűleg szintén tudta-éltében azt a mondatot, hogy vakard meg az orosz és kibujik belőle a tatár. Igen a tatár, amely felbukkan az európai horizonton és Dzsinkisz Kán és a többi félvilágot felperzselő, állati ösztönök teljében levő tatár vérszomj megtestesítői, akik emberek és kulturák, világok

és társadalmi rendek pusztításában előljárnak és most egy köztársasági elnök halálában lelik perverz örömeiket.

Egy áldást kellene kreálni, amit el kell mondani, amikor ilyen bajok esetén kitűnik, hogy semmi közünk hozzá. Valahogy így: Áldassék az Örökkévaló, aki megengedte, hogy nem népünk fiaiból kerülnek ki a pusztítók és a gyilkosok.

Stern Samut beugratták

Báró Kohner Adolf lemondott Budapesten az Országos Iroda elnöki tisztségéről. Nagy harc és heves vita indult meg a megfisztelő pozíció betöltése körül. Stern Samut a budapesti hitközség elnökét egy klikk felkérte, hogy vállalja a jelöltséget. A klikk vezére a fő-budapesti impotentát Szabolcsi Lajos, aki beugratta Stern Samut a jelöltség vállalására, azzal, hogy egyhangúlag jelölik. Most meg kiderült, hogy dr Glückstahl Samu elnökhelyettes, Vida Jenő, budai Goldberger Leo, Kaszab Elemér ellenzik a hitközségi elnöknek központi irodai elnökké választását. És dul a harc elkeseredetten. Kinos küzdelemre van kilátás, pedig a magyarországi zsidóság gazdaságilag olyan ruinált állapotban van, hogy az ilyen fölösleges izgalmakat igazán megtagadhatná magának. Meg kell állapítsuk, hogy odaát is nyugtalan a zsidó közélet és harcok dülnek, melyek nincsenek senkinek sem hasznára, de az összeségnek bizony ártalmára vannak.

Az igazság két oldala

A napi sajtó részletes ismertetéssel emlékeztet meg arról a nem éppen mindennapi esetről, hogy Constantin Danila antiszemita „vezért“ a sighetli törvényszék egy évi börtönbüntetésre ítélte. Ami azonban még különösebb, a vád képviselői sem kisebbhirű antiszemiták voltak, mint a hírhedt Berinde Iekész és Alexander Anderco Cuza ur. A törvényszék, mint az ítéletből kiderült, el is fogadta a vád állításait és elítélte Daniló urat egy egész évi szabadságvesztésre. Az olvasó, aki nem ismeri részletei-

Szabóságomat áthelyeztem

Bémer-tér 3 szám alá (Roth M. utóda cég mellé)

Olcsón készítek legújabb divatu ruhákat valódi angol szövetekből is!!

HACKMAYER férfiszabó

Egy orosz forradalmár tragédiája

Pole Felix Dscherschinski, az orosz forradalom „Marat“-ja, az orosz bolsevik párt szervezője és a titkos politikai rendőrségnek, a Csekának vezetője is volt, már évek óta elköltözött az élők sorából. Dscherschinski egész életében titokzatos körülmények között élt és halála éppen ilyen titokzatos módon történt. A forradalom előtt a földalatti pártban fejtett ki élénk tevékenységet, míg a forradalom után ismét visszament a föld alá, hogy felkutassa az ellenforradalmi szervezeteket.

Röviddel ezelőtt aztán halvány fény derült azokra a körülményekre amelyek között Dscherschinski elhunyt. A Cseka vezetője meghasonlott önmagával és öngyilkos lett. Iróasztala fiókjában olyan dokumentumokat találtak, melyek ő halálán kívül fényt derítenek egykori szerelmesének, a zsidó Olga Martyniec kivégzésre is.

Pole Felix Dscherschinski lengyel származású orosz kommunista volt, ki a cári uralom üldözése elől Krakóban menekült. Ott ismerkedett meg és lett szerelmes Olga Martyniecbe, aki szintén mint szociál-forra-

dalmár menekült el Oroszországból. Az emigrációban azonban nem fejlődött ki közöttük a baráti viszonyon kívül intímabb nexus, csak a közös nyomorukban támogatták egymást.

Olga egy napon azonban bejelentette barátjának hogy visszautazik Oroszországba, mert szülei fáradtságos utánajárás után megszerezték számára ismét a lehetőséget az ott tartózkodásra. Dscherschinskit mélyen lesújtotta a válás és barátai útján maga is szerzett egy hamis utlevelet, hogy visszamehessen ő is Oroszországba. Hazájába való visszatérés után ismét lejelentkezett a kommunista pártba és ezután újra részt vett a párt földalatti munkájában.

Olga után azonban hiába kutatott, hosszú ideig nem sikerült felfednie tartózkodási helyét. Végül is egyik barátja indomására hozta, hogy barátja házaérkezése után férjhezment Dimitrie Offenherz zsidó diákhoz. A hír különös erővel sujtotta le Dscherschinskit.

Az oroszországi kommunista párt még a világháború befejezése előtt az orosz tömegek segítségével győzelemre vitte a bolsevik forradalmat. Lenin és Trozski uralomra került és Kerenszkinék menekülnie kellett. Dscherschinski, aki már évtizedes multal rendelkezett a pártéletben, kapta a meg-

bízást a titkos rendőrség megszervezésére. Ő lett a Cseka vezetője és életnek-halálnak egyaránt ur.

Egy napon a letartóztatott névsorában megpillantotta egykori szerelmesének, Olga Martyniec-Offenherz nevét is. Olga mint aktív ellenforradalmár került a rendőrség embereinek kezei közé.

A cseka vezetője, amidőn meggyőződést szerzett, hogy a letartóztatott ellenforradalmár valóban egykori barátja Olga Martyniec, lement hozzá a börtönbe és szép szavakkal próbálta kivenni belőle árulásának okait. Olga azonban megtagadott minden választ és egész idő alatt egy szó sem hagyta el ajkát.

Dscherschinski anélkül, hogy érintette volna a lányt, akit együttes emigrációjuk idején annyira szeretett, visszament hivatali szobájába és másnap Olga Martyniecet kivégezték. A közbenjárások semmit sem segítettek. Olga Martyniec meghalt.

A cseka vezetője teljesítette a forradalommal szemben kötelességét. Nem volt tekintettel a baráti kapcsolatra.

De Dscherschinski, az ember nem bírta sokáig. Ép azzal a könnyedséggel, amint mások élete felett is rendelkezett, végezte be saját életét is. Egy revolvergolyóval pontot tett életére. Mert Olga halálát nem bírta elviselni.

Bucuresti
Fióközlet
Strada
Regala
20 szám

'MOBILA'
ORADEAI MŰASZTALOSOK
♦ SZÖVETKEZETE ♦
P. REGINA MARIA ♦
• BÉMER TÉR • 2 •

Autókat
VEZETNEK

OLCSÓSÁGBAN
SZÉPSÉGBEN és
MINŐSÉGBEN

ben e per anyagát, joggal gondolhatja, hogy valami világraszóló botrányról lehet szó, hiszen emlékszik még arra, hogy a borsai tüzek kapcsán Danilónak nem esett semmi bántódása és felmentést kapott a román bíróságtól. Milyen bűn terheli tehát most Daniló lelkét, ha egy évet kapott a törvényszéktől? Szörnyű bűn ez bizony. Meg is érdemi a büntetést. Ellentétbe került antiszemita társaival. Politikai nézeteltérések voltak közte és a másik két antiszemita kartársa között. Körülbelül annyi lehetett a diferencia, hogy Berinde azt mondta: füttykössel, míg Daniló a fegyverek mellett döntött. Lévén természetesen a zsidók életéről szó. Ez a kis taktikai botlás okozta tehát a Daniló vesztét. Tandíjnak igen jó lesz neki a jövőre nézve. Mert megtanulta ebből, hogy a zsidók fölé büntetlenül gyújthatja a hajlékot, de antiszemita testvéreinek véleménye még előtte is szentnek kell lennie. Mert a „nemzeti egységet” senki sem sértheti meg büntetlenül...

Az ausztriai választások utóhangjai

Itt is csak úgy, mint a testvérországban győzelmet aratott a mocsok és a vér: győztek a nemzeti szocialisták. A német származás itt sem hazudtolta meg önmagát és szavazatát az antiszemita listákra adta le. Ez van egyrésztől. Másrésztől viszont a következők állanak: A választásokat követő napon a bécsi egyetemeken általános zsidóverések voltak. Véresre verték a zsidó hallgatókat és a diáklányokat hajuknál fogva hurcolták le a lépcsőkhöz. Minden zsidóra természetesen öt-hat „vitéz” antiszemita jutott. És amikor végre kitisztították az egyetemet a „nem odavaló” elemektől, zsidómentes hetet proklamált a diákszövetség. A rendőrség természetesen nem mutatkozott, hiszen annak 70 százaléka antiszemita zsidó-faló, az egyetemnek tanári kara pedig jóízűen kacagott... Hogyan is történhetett volna másképp? A példát megadták az apák és a fiuk hü követői maradtak a szülői háznak. Az ausztriai nemzeti szocialista berkekben tehát nem ütötte fel fejét a generációk harca. Apa és fiu megértik egymást. És az államhatalom áldását adja erre az áldott harmóniára...

GROSZ DÁVID
szalmakalapgyár
Satu-Mare, Str. Petru Rarez 35/37.
Mindenféle kalapgyártáshoz szükséges fonatok
és nyersanyagok raktára 58

Takarításra

festék, lack- és kefeáru
valamint a világhírű „Express”
poloskairtót és „Express”
Magasfényt, mely butorát
ujjára varázsolja; legolcsóbban csak

STERN S. ENDRE

kefeáru és festéknagy-
kereskedőnél szeresheti be

ORADEA

Strada Nicolae Iorga (Zöldfa-ucca) 10
Telefon 578 Telefon 578

Egy fekete szemű leány, de nem zsidó – kerestetik

A prágai nemzetiszocialista „Narodni Politika” hozza szószerint a következő apróhírdetést:

25 éves fajtisza, sötétszőke árja kereskedő (175 ctmr.) keres fekete szemű németül beszélő fiatal, ravasz lányt táncpartnernek. Zsidó nem lehet.

Lám csak, lám csak, mi kell a germánoknak! Fekete szemű és főkép ravasz. De nem zsidó. Ugy bizony! Beleszédülni a fekete ravasz leányszemekbe: ez kell a németnek... Kedves egészségükre legyen mondván.

A nő a harmadik birodalomban

Ime néhány idézett a német horogkeresztes vezérek feljegyzéseiből. A nő-problémáról van ezutal szó és sok kommentár ehhez sem kell. Önmagáért beszél minden betű. Tessék.

Goebels: *Az asszonynak nincs más kötelessége, mint hogy szép legyen és gyermekeket hozzon a világra. Ezért látja őt el a férfi táplálékkal. Ha ezt a kötelességét nem teljesíti, ha nem ad kalonát a hazának, akkor a társadalom kivetni őt magából.*

Rosenberg: *A német nép sohasem keletkezett volna a többnejűség nélkül. Vissza kell tehát állítani ezt a kitiűnő intézményt, hogy ismét naggyá legyen a német nép.*

Végül pedig Föder így beszél: *A zsidók elrabolták tőlünk az asszonyainkat. Mi fiatalok vissza kell, hogy szerezzük magunknak a német nőt. Bennünket szolgáljonak és ne a zsidó népet.*

Igy. Ilyen magas röptű erkölcsi tervei vannak a nemzetiszocialista vezérkarnak a német nőkkel kapcsolatban. Nem kisszük, hogy a német asszonyoknak valami nagy gyönyörűségük telik benne.

Felmentették a szalonki-i pogrom összes vádlottait

Szalonki. Megirtuk, hogy április 19-én kezdődött el Verriában az 1931 júliusában történt szalonki-i pogrom monstre perének főtárgyalása. A tárgyalás mintegy két teljes hétig tartott és az elmúlt héten hirdette ki az ítéletet a törvényszék. Az ítélet az összes vádlottakat felmentette a vád és annak minden következménye alól. Az ügyész vádbeszédét egyáltalán nem tartott, sőt csatlakozott a védelem álláspontjához és kérte a vádlottak felmentését. A felmentő ítélet egész Görögországban nagy megütközéssel fogadták zsidó körökben.

Mint ismeretes 1931 júliusában Szalonki zsidó negyedében gyilkos pogromot inszenáltak a görög antiszemiták. Felgyújtották a zsidó házakat és számos esetben még azt is meggátolták, hogy az égő házból a bennlakók kimeneküljenek. A tárgyalás igen érdekes lefolyású volt és jellemző képét nyújtotta annak a korrupciónak, amely Görögországban is meghonosult. Az ügyész ugyanis a tárgyalás első hetében meglepően komolyan fogta fel szerepét és a rendelkezésére álló vádanyag alapján élesen állást foglalt a pogrom inszenálói ellen. Hirtelen azonban a per vége felé minden látható ok nélkül az ügyész irányt változtatott és az egész sajtó, valamint a közvélemény legnagyobb meglepetésére támogatásába vette a vádlottakat. Bizonyos, hogy kívülálló erők intervenáltak az ügyésznél, akinek párfordulása döntően befolyásolta a vádlottak felmentését.

— Ha a »Népünket« olvasod, jusson eszedbe az előfizetési díjat is beküldeni. Szerezz új előfizetőt!

Vezetőségi válság a marosvásárhelyi orthodox hitközségben

A vásárhelyi orth. hitközség előjárósága beadta lemondását a képviselőtestületnek. Ezt a lemondást egy hosszú, küzdelmes válság előzte meg, melyel a hitközség vezetősége megküzdeni nem tudott. A januári tisztújításoknál elnökké: Gábel Sándor lett megválasztva, aki a mandátumát a képviselőtestület rendelkezésére bocsátotta azzal az indoklással, hogy az előjáróság összeállításában semmi garanciát a békés működésre nem lát. Megengedhetetlennek tartotta a megválasztott elnök, hogy a hitközség válságos helyzetében az előjáróság egyoldalulag, egy frakcióból rekrutálódjon és azt követelte, hogy az előjáróságban a hitközség minden frakciója találjon helyet. Miután ezen kérés honorálva nem lett, Gábel Sándor az elnöki megítéltetés elől kitért. A képviselőtestület Rosenfeld József szeszkereskedőre bízta az elnöki széket, akinek agilitása és jóindulata se bírta az egyre tornyosuló nehézségeket leküzdeni. Rosenfeld elnök alig fél éves elnöki működését a minden téren való takarékoság jellemzi. Ennek a túlzott mértékben való alkalmazása aztán a hitközség morális presztígiének értett sokat, mert kellő diszinkció hiányában a takarékoság egyébként igen tiszteletreméltó tulajdonságának esett áldozatul a Czedaka, Talmud-Thóra stb. Elvérezték a túlzott takarékoság mellett a tisztviselői existenciák is a folytonos fizetésredukciók kényszerzubbonyában.

Az egyébként fejlődésben levő hitközség válsága rövidesen befejezést nyer remélhetőleg azzal az akkorddal, hogy a hitközség új előjáróságában a község minden frakciójának igénye honorálva lesz. Csakis az összes erők egyesítése biztathat eredményes munkával, mely garancia a hitközség anyagi nehézségeinek leküzdésére és a továbbfejlődésre. (F. F.)

Zsidó mártírium Szovjetországra

A szocialista cionisták külföldi delegációja jelentést adott ki márciusban, amelyben hajmeresztő részleteket közöl a zsidók elleni terrortól és tömegűldözésről, amely jelenleg Szovjetországra folyik. A zsidókat a G. P. U. százzámra fogdossa össze és számúzi, valamint internálja őket. Legrosszabb a helyzet Ukrajnában. Léteznek olyan kis városok, ahol az utóbbi időben csaknem valamennyi lakost elfogták. Az összes elfogottaktól dollárokat és aranyakat követelnek. Az elfogottaknak csaknem 90 százaléka zsidó munkanélküliek vagy keresésképtelenek, akik mostanig is csak külföldi segítségből éltek. Országból a következő tartalmu sürgönyök érkeznek: „Apa beteg, küldjétek sürgősen tíz fontot”. A hatóságok, úgy látszik, az a szisztémát honosították meg, hogy az elfogottak hozzátartozóitól pénzt csikarjanak ki. Minden Országból érkező levélből a hatósági önkényről szóló panasz csendül ki. Karakterisztikus Málja Kacsanova nevű szocialista nőnek esete, aki Kazakstanba száműzetésben halt meg. A husz éves leányt 1930-ban Moszkvában elfogták s bár súlyos beteg volt, még is fogságba vetették. Tiznap fogvatartás után egy olyan cellába vitték, amelyet előbb kén-gőzzel dezinficiáltak. Kacsanova véromlást kapott és csak később vitték át egy másik cellába. Az ellene szóló ítélet három évi száműzetésről szólt. Az odautazáskor és a sok kínlodástól rosszabbodott állapota és múlt év áprilisban meghalt, amiről most utóbb értesülünk.

Olcsón és jól vásárolhat!!!

harisnyát, keztyűt, férfi-
inget, nyakkendőt, bábé-
cikkeket és rövidárukat

Szenszki Miklós-nál
Saspassage (ORADEA)

25 Lei férfi, vagy nőiruha szakszerű vasalása
Biró szabóságában Str. Miron Pompiliu (Alapi-u.) 2

HIREK

a „Népünk” cikkeinek utánnyomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5692

Péntek, Ijar 7, május 13.

Szombat, Ijar 8, május 14.

Heli szidra: אָמור

Heli háftóra: וְהַכֹּהֲנִים

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 7.35

gyertyagyújtás 7.45

Istentisztelet kezdete 7.50

Szombat befejezése 8.45

— *Terjesszék és szerezzék előfizetőket az erdélyi zsidóság egyetlen független és legolcsóbb lapjának, a »Népünk«-nek. A »Népünk«-nek egyetlen zsidó asztalról sem szabad hiányoznia.*

— **Reich József volt nagyváradai hitközségi elnök felgyógyult.** Reich József nagyváradai szénavgyáros, aki évekig mint a nagyváradai orth. hitközség elnöke kiváló munkásságot fejtett ki, az utóbbi időkben betegeskedett. Ez volt oka annak is, hogy széleskörű közéleti és karitatív működését is fel kellett függesztenie. Mint örömmel értesülünk, Reich József v. hitközségi elnök állapotában jelentős javulás állott be és jelenleg már mint lábadozó üdül egy budapesti sanatóriumban. Reméljük, hogy rövidesen ismét munkaerejének teljében lesz és folytatni fogja azt az áldásos tevékenységet, amely igaz zsidó egyéniségét annyira jellemzi. Egészségi állapotának helyreállítása bizonyára nagy örömet fog kelteni számos tisztelője körében.

— **Az angol király egy széderén.** A londoni Jewish Chronicle leutolsó számában érdekes visszaemlékezés jelent meg. Éppen most van 50 éve, hogy György angol király, mint walesi herceg Jeruzsálemben időzött és a széderestén Pánigel főrabbi vendége volt. A széderest után Pánigel főrabbi sürgőnyt intézett Montefiore Mózeshez, az angol zsidóság vezéréhez, melyben ezeket jelentette: „Az elmúlt pészachkor széderesti vendégem volt öfensége György herceg. Rá és felsége szüleiére külön áldást mondottam szent héber nyelven és a fenség az utolsó dallamig résztvett a széderestélyen...”

— **Meghalt a nagymama.** „Die Grossmutter ist gestorben”. Ez volt az a litkos síre, mellyel a Hitler-féle csapatok lázadását és fölkelését elő kellett volna idézni a berlini antiszemita főhadiszállásnak. Ha ilyen szövegű sürgöny Hitler aláírásával kiment, akkor a rohamcsapatok tudták, hogy masirozniok kell — a zsidók ellen... A német liberális lapok azonban megállapítják, hogy ez a jelszó: plágium. 1870-ben ez volt a litkos síreje egy angol újságírónak, mellyel a német-francia háború kitörését Londonban jelezte. Az újságíró neve: Mr. Nhoc volt. Természetesen most kiderül, hogy Nhoc csak álnév, mert hogyha az ember megfordítja, akkor kijön a régi Kohn név. Innen plagizált tehát Hitler...

Férfiszövet különlegességek

bámulatolcsó
leszállított árakban

Havas & Grünfeld
posztóáruházában

Ingress
Endetail

Str. Avram Iancu (Kossuth utca 8)

Cégünk szoliditására kérjük meggyőződni

— **26 zsidó hitközség oszlott fel Csehországban.** A gazdasági depresszió, amely már eddig is szomorú rombolásokat végzett zsidó intézményeink sorában, most újra katasztrófális méreű következményekkel járt a csehszlovákiai zsidó hitközségek között. Prágából jelenti a közoktatásügyi minisztérium nyilvántartó irodája, hogy a közoktatás területéhez tartozó Morvaország és Szilázia zsidó hitközségei közül az elmúlt hetekben 26 hitközség szűnt meg teljesen, minthogy az állandóan csökkenő díj bevétele miatt nem volt képes többé a rituális és adminisztrációs költségeit fedezni. A zsidó hitközségeknek katasztrófális hanyatlása azonban nem mai keletű a köztársaságban. A statisztikai hivatal pontos adatokkal támasztja alá, hogy az elmúlt évben milyen veszteségek érték a zsidó hitközségeket. Egyedül Morvaország területén csökkent le a 207 zsidó hitközség száma 187-re, míg az egész Szilázia területén ma mindössze 8 zsidó hitközség működik. Ugyancsak szomorú képet ad a prágai zsidó születések és elhalálozások statisztikája. 1931-ben 1064 volt az újszülöttek száma, 158-al kevesebb mint az elmúlt évben, ennek ellenében azonban 2735-en haltak meg, 147-el többben, mint 1930-ban. A kitérések száma ugyancsak eklatáns bizonyítéka a gazdasági süllyedésnek. 749-en hagyták el ősi hitüket és tértek át a keresztény vallásra.

— **A nagyváradai Jeszode Hátorah évzáró vizsgája.** Nagyvárad zsidóságának egyik nagyműve és híres talmucei aktivitást kifejtő intézménye — a Jeszode Hátorah — Sábosz Hagodait követő vasárnap tartotta szemeszteri vizsgáját. A helybéli talmud tudósok közül megjelent nagyszámú hallgatóság bámulatallal figyelte a növendékek jeles felkészültségét és kiváló talmudi tudásukat. A megjelent főrabbi elragadtatásának adott kifejezést, hogy tíz-tizenkét éves gyermekek mily megfontolt precizitással feleltek a nekik felteht, olykor nehéz talmudi kérdésekre. A vizsga befejeztével, az iskola két legszorgalmasabb és legjelesebb növendéke Kollmann V. és Kupfer I. 100-100 letes ösztöndíjban részesültek. Ugyancsak a fenti napon tartotta meg a helybéli Chinuch Nearim egyesület évzáró vizsgáját, mely szintén nagy sikerrel ért véget.

— **Székelési zavarok, bélgörcs puffadás, gyomorszedülés, izgalmi állapotok, szividegesség, félelemérzés, bódultság és általános rosszullét esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz a gyomor és bélcsatorna tartalmát gyorsan és fájdalom nélkül kiüríti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Korunk legkiválóbb orvosai a Ferenc József vizet úgy férfiaknál, mint nőknél és gyermekeknél teljes eredménnyel alkalmazzák. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban drogériákban és fűszerüzletekben kapható.**

Ismét redukáltuk árainkat

a nagyobb forgalomra tekintettel. — Majdnem

30 százalékkal olcsóbban vehet

kötött árut, harisnyát
gyermek- és férfizoknit

LONDON
kötődében

Mérték utáni rendelések modern
gépeinken 24 óra alatt készülnek

— **Viharok a berlini zsidó hitközség tanácsülésén.** Berlin. — Az elmúlt héten viharos jelenetek voltak tanúi a berlini zsidó hitközség tanácsülésének résztvevői. A Zsidó Néppárt és a vezetőség között ugyanis már hosszabb idő óta állandó elletuték vannak és ez alkalommal is a Néppárt szónokai okozták a kellemetlen incidenst. Felszólalásaik folyamán élesen támadták a vezetőség antidemokratikus irányítását és ismételtlen egyenjogúságot követeltek a maguk számára a többi pártokkal szemben. Dr. Kollenscher hitközségi elnök válaszában nem tudta megnyugtanni az elégedetlenkedő Néppártiakat és dr. Fleischer a liberális frakció elnöke kérte, hogy vegyék le napirendről a Néppárt követeléseit. Indítványozta továbbá, hogy a tanács térjen rá a rendes napirendi pontok tárgyalására. Minthogy a többség hozzájárult dr. Fleischer javaslatához és nem voltak hajlandók foglalkozni a Néppárt kívánásaival, a karzati közönség között nagy felháborodás tört ki és állandó közbeszólásaikkal lehetlenné tették az ülés folytatását. A Néppárt ezalatt testületileg kivonult a teremből és az elnök a nagy túlmultusra való tekintettel az ülést berekesztette.

— **Sikeresen küzdenek a malária-veszély ellen Palesztinában.** Érdekes módját találta fel a Potasch Company, mely a Holtenger kiaknázását folytatja, a malária elleni küzdelemnek. Orvosi körök előtt is ismeretes ugyanis, hogy a malária legfőbb okozója a mocsarakban tanyázó moszkító sereg. No már most, ha megszűnnek a mocsarak, akkor elpusztulnak a moszkítók is. A Potasch Company tehát lecsapolotta a mocsarakat és sóstavakat csinált belőlük, amelyek a nagy hőség következtében állandó párologásban vannak és megölik a moszkítókat. Az áldásos munka következtében Palesztinának ezen a területén meg vannak úgy a moszkítók, mint a malária esetek napjai számlálva.

— **2124-gyel fogyott egy év alatt a bécsi zsidóság.** A bécsi hitközség szomorú statisztikát bocsátott ki. A hitközség lélekszáma 1931 évben halálozások és kitérések folytán 2124-gyel fogyott le. A bécsi hitközség kitérőinek száma 749. Az orthodox zsidó sajtó a *bécsi zsidóság lassu és fokozatos kihalásáról beszél.*

— **Rágalmazási per Coty — francia parfümgyáros ellen.** Páris. — Mint ismeretes, Franciaországban Coty parfümgyáros vezető a legexponáltabb sovén politikát úgy a németekkel, mint a zsidókkal szemben. Ő az, aki a zsidók és a németek közötti mély ellentétet át tudja hidalni és egy nevezőre hozza a két szempontot. Coty ur lapjában legutóbb a zsidó frontarcosok ellen intézett támadást és azt írja többek között, hogy a zsidó katonák és sportszervezetek a fegyvereikkel csak arra várnak, hogy alkalmas idő elérkezettével a forradalom szolgálatába álljanak. A zsidó frontarcosok az otromba támadásra azzal feleltek, hogy rágalmazási pert indítottak az antiszemita parfümgyáros ellen.

— **Az elárult kievi tórateker-csek.** Nem régiben konfiskálták el az utolsó kievi zsinagógát, amiről lapunk már megemlékezett. Ez által ötszáz tóratekeres maradt hajléktalanul. A szovjet hatóságok még az utolsó pillanatban belátásra jutottak, mert amint hírlék az ukrainai halóságok a zsinagóga konfiskálását hatálytalanították.

— **Zsidók Afganisztánban.** Angol lapok közlik, hogy Afganisztánban, ahol eddig a kulturvilág tudomása szerint nem éltek zsidók, nem nagy számban, de vallásos életet élő zsidó főzsrre bukkantak. Az itt élő zsidók főként kereskedelemmel foglalkoznak és „Izrael Fiat”-nak nevezik magukat.

— **Sulyos válságba a londoni rabbiképző.** A londoni rabbiképző intézet, mely dr. Büchler Adolf magyarországi származása kiünő zsidó tudós vezetése alatt áll, sulyos válságba került. A vezetőség nyíltan bevallja, hogy az intézet a hitközségi szubvenciók megszűnése folytán csőd előtt áll. Az ösztöndíjakat máris jelentékenyen leszállították és most segélykiállással fordultak az angol zsidósághoz, hogy ne hagyják elpusztulni egyetlen főiskolájukat. Az intézetnek deficitje az idén eddig 5000 fontra terjed.

Hasznos tudni,

hogy sokféle betegségnek vehetjük elejét,
ha Schmidhauer

természetes **Ismándi**

keserűvizével, eltávolítjuk a gyomor és belekben rejtőző és kórokat okozó baktériumokat.
Utasítás minden palackhoz mellékelve!
Kapható mindenütt!

Legszebben, legolcsóbban fest, tisztít I.V.O.
Oradea, Uri-ucca 1, Mészáros-ucca 4. (Royal-kávéházzal szemben) és Uri-ucca 34. :: Telefon 8-53.

A gerer rebbe Erec Jisrael felépítéséért

Beszámoltunk a gerer rebbe legutóbbi erecjisraeli utazásáról, aki családjának egy részével, közöttük vejével M. J. Lewin rabbival, a lengyelországi Agudasz Jisrael elnökével, valamint nagyszámu chaszidjainak kíséretében kelt utra.

Csak igen rövid ideig tartózkodott a gerer rebbe Erec Jisraelben, de a látoftak a legnagyobb elismerését váltották ki. Nem szórt átkot a chalucokra s nem szidta a cionista „posimokot“, hanem ellenkezőleg, mindent megdicsért, mindent Isten akaratából eredőnek mondott és mindenben Isten áldó kezét vélte látni. Midőn Haifában hajóra szállt, beszédet intézet sokszáz chaszidjához s felszólította őket, hogy teljes erejükkel vegyenek részt az ország felépítésében, mert szent kötelességet teljesítenek ezzel a magas szomszámú munkával. „Dolgozzatok és kövessetek el mindent, hogy az ország minél előbb felépüljön és akkor Isten áldása lesz munkátokon“ mondotta.

Jeruzsálemi tartózkodása alatt a gerer rebbe meglátogatta kíséretével Kuk rabbit is, a Mizráchi nagytudásu gaonját és hosszasan elbeszélgetett vele.

Jizchok Miér Lewin, a lengyelországi Agudasz Jisrael elnöke, parlamenti képviselő, aki most első ízben járt Erec Jisraelben, ugyancsak igen meleg hangon nyilatkozott impresszióiról.

„Végtelenül sajnálom — mondotta — hogy eddig nem kerestem fel az országot s csak most ennyi év múltán volt alkalmam meggyőződni arról a nagyszertű munkáról és párhuzam eredményekről, amit a palesztinai jisuv produkált. Lengyelországba való visszatérésem után szent feladatommak fogom tekinteni, hogy módosabb chaszidokat és hiveinket rábírom arra, hogy pénzüket palesztinai vállalatokba investálják“.

Lengyelországba hazaérve, Lewin rabbi magához kérlette a zsidó sajtó képviselőit s hosszasan nyilatkozott előítük erecjisraeli tapasztalatairól. „Fejlhetetlenek előltem azok a benyomások, miket az országban szereztem — mondotta — Erec Jisrael rohamosan épül, a jisuv napról-napra növekedik. Telaviv valóságos csodaváros, melynek szépségét lehetetlen szavakkal körülírni. Itt érezni kezdtem a megváltás kezdetét“.

Tapasztalatait és impresszióit összegezve, Lewin rabbi kijelenti, hogy az agudának revízió alá kell vennie eddigi programját és első s legfőbb pontjával Erec Jisrael felépítését kell megtennie.

Az angol politikát illetőleg, Lewin rabbi szinte „revizionista“ méltatlankodásban tört ki: „Az angol mandatárius hatalom megcsufolja a Balfour-deklaráció szellemét, mert politikájával előnyben részesíti az arabokat a zsidók hátrányára. Nagy igazságtalanság a zsidó néppel szemben az angolok arabpolitikája, amit a kiküldött bizottságok hamis s zsidóellenes jelentések alapján folytatnak s most ezt betetézik azzal, hogy arabokat telepítenek le a drága zsidó pénzen vásárolt földterületeken“.

Ezzel a nyilatkozáttal Lewin rabbi máris revízió alá vette az Aguda eddigi állásfoglalását, amely — mint ismeretes — a Balfour-deklarációval, mint cionista vívmánnyal szemben eddig negligáló álláspontra helyezkedett.

Mi örömmel üdvözljük az új „revizionistákat“ és csak azt mondhatjuk, hogy tényleg „a megváltás kezdete lehet már“, ha olyan chaszidikus egyéniségek, mint a gerer rebbe és az Aguda vezére is elismeréssel adóznak a cionista mű iránt és végre belátják, hogy Erec Jisrael felépítése szent kötelesség.

Művészi perzsaszőnyegek, szövött gobelinek, külföldi fonalak

Schulhof Emilné
„Orient“ Szövművészeti iskola

Oradea, Strada Episcopul Ciorogariu No. 17.
Vidéki rendelések utánvéttel gyorsan és pontosan eszközöltelek.

Vásároljon

kalapot ROTH M. utódánál

Borsalino és Habig kalapokban nagy választék
Oradea, Piața R. Maria (Bémer-tér) 3.

— **A wizensitzi jesiva segélykiálltása!** Közel másfél-éve, hogy Rabbi Elieser Hager vezetésével Wizensitzben modern és különösen vezetett új jeschiva alakult. A jeschiva a múltban elsőrendű szolgálatot tett a vallásos zsidó ifjuságnak és ez időszertint közel 100 hallgatója van. Szomorú jelenség tehát, hogy a wizensitzi jeschiva is megérzi a gazdasági depresszió súlyos nyomását és most segélykiállással fordul a zsidó közvéleményhez, hogy szomorú pénzügyi helyzetén segítsen.

— **Meggyilkolták a kóser szárnyasok „királyát“.** Brooklynból jelentik: Josef Cowen amerikai szárnyasnagykereskedőt az elmúlt napokban meggyilkolták. A gyilkosok a merénylet után elmenekültek. A nyomozás megindult. — Eddig szól a szükszavú távirat, amely pontot tett Josef Cowen mindvégig érdekes életére.

18 évvel ezelőtt amikor Cowen feltűnt az amerikai piacon hasonló módon tették el láb alól elődjét Barnett szárnykereskedőt. Cowent akkor gyilkosság vádjával letartoztatták és az amerikai bíróság halálra ítélte. A fellebbviteli forumon is jóváhagyták az ítéletet és Cowent már át is szállítottak abba az épületbe, ahol a villamosszék várja a delikvenseket. Minden elkészült. Cowen már benne ült a gyilkos székben és a mechanikus keze is rajta volt a kapcsolón, hogy megindítsa a 10.000 voltos áramot, amikor megérkezett a váratlan kegyelem... Cowen megszabadult.

A per amely Amerika-szerle ismertté tette a nevét kiszabadulása után hasznára lett. Rövid idő alatt meggazdagodott és ő lett a kóser huskereskedők koronázatlan királya.

Tragikus elhunya mély részvételt keltett mindenütt.

— **Megtalálták Sodoma és Gomora romjait?** Az elmúlt héten az a hír járta be a világsajtót, hogy Palesztinában folytatott ásátások során Sodoma és Gomora romjait sikerült a kutatóknak feltalálniok. A hír még megerősítésre szorul, jöllehet olyan kőtblákat hoztak a földszíne, amelyek kétségtelenné teszik a fellelés helyességét. A Valikán már is elküldötte az ásátások színhelyére megbízottját, hogy ellenőrizze az adatokat és részletes felvilágosításokat küldjön a pápának.

— **»Ha rossz a gyomra, igyék Igmándit.«**

— **Bécsben tartják meg a revizionisták negyedik világkonferenciáját.** A Jabotinsky vezetése alatt álló cionista revizionista világunió londoni központja elhatározta, hogy július második felére Bécsbe összehívja a revizionisták világkonferenciáját. A bécsi konferencián kerülnek megtárgyalásra mindazok a politikai és gyakorlati kérdések, amelyek a zsidó nép összeségét érintik, mert megoldásukat a gazdasági krízis következtében megdöbbentően kimélyült zsidó tömegnyomor és szenvedés még parancsolóbbá teszi. A nagyfontosságúknak ígérkező konferencián csakis olyan delegátusok vehetnek részt, akik dinár fizetői a revizionista uniónak. A dinár, amelyet a Makkabeusok pénzegységéről neveztek el, nem azonos a sékellel, amelyet külön kell megváltania minden cionistának. A dinár a cionista revizionista unióhoz való tartozás szimbóluma, amelyet minden felnőtt zsidónak, aki Jabotinsky elveivel azonosítja magát, ki kell váltania. Erdélyben a dinár hatvan lei és szavazóigazolványul szolgál a negyedik világkonferencia delegátusválasztásaira. Ezért az Erdélyi Cionista-Revizionista Unió felkéri összes elvbarátait, hogy sürgősen jelentsék be, hogy lakóhelyükön és annak környékén körülbelül hány dinárt tudnak kihelyezni. A megfelelő összeget szedjék be ideiglenes nyugtákkal a dinárfizetőktől, a begyűlt összeget küldjék be névsor kísérelében az Unió címére (Diamant Elemér, Cluj, Strada Elisabeta 32) és megkapják az eredeti dinárnyugtákat.

A bukaresti zsidó hitközség intézményei

Bukarest. A regáti zsidó hitközségek Uniójának irodája közli az alábbi kimutatást a bukaresti zsidó hitközség intézményeiről: 7 középiskola, ugymint: egy fiugimnázium, egy leánygimnázium, egy kereskedelmi iskola, egy leány-ípariskola, egy leánykereskedelmi iskola és még további két gimnázium. 10 népiskola; 3 gyermekkert; 3 kórház; 3 diákmenza. A tekirghiolli szanatórium 1931 nyarán 250 szegény gyermeknek nyújtott teljes ellátást. Mindezen kívül a hitközség óriási összegekkel támogatta a zsidó nélkülözőket és szegényeket pénz, fa és pászka természetbeni segélye által. A hitközségnek 30 mézárszékében mérnek ki naponta friss kóser húst. A vallási nevelést 2 rabbi látja el, továbbá egy rabbitanács és egy zsinagóga tanács gondoskodik az orthodoxia vallásos irányításáról. A bukaresti hitközség 1931-es évi költségvetése 22.146.632 leit tett ki. Ugyancsak itt említjük meg, hogy a bukaresti Szentegylet, mely nem csupán a tradicionális kegyeletes zsidó érzést fejleszti, hanem jelentős mértékben hozzájárul a hitközségi intézmények szociális és anyagi támogatásához is, a közel-múltban igen figyelemre méltó rendszert vezetett be a temetkezés terén. A temetkezési területet felparcellázta és az egyes szakaszokat leértékelve meghatározott taxát szabott, hogy így a jövőben megszüntesse a minden kegyeletet nélkülöző üzleties alku-dozásokat a temetkezési helyek felett.

— **50 éves a Bné Brith Páholy Németországban.** 50 éve mulott annak, hogy Németországban először alakult meg a Bné Brith Páholy. Ma már a világ egyik legnagyobb ilyen szervezetévé nőtte ki magát az U. O. B. B. (Unabhängige Ordens Bné Briths). Már 1928-ban 105 páholyal rendelkezett kerekben 15.000 taglétszámmal. Az 50 éves jubileum alkalmával nagy ünnepek voltak Németország mindazon városaiban, ahol a Bné Brith Rend páholyokkal rendelkezik.

Padlólakkok, poloskairtók, háztartási cikkek

mosó- és pipere-árak, kefe- és vegyiárak legolcsóbb beszerzési forrásal

Pontos figyelmes kiszolgálás! - Szombat és ünnepponon zárval

Fülöp Ede
ORADEA, Zöldfa ucca 14.

Orth. כשר vendéglő Báznán

nyitva június 1-től.

Elsőrendű konyha, pontos kiszolgálás biztosítva.

Aron Sámuel Mediás.

A vendéglőnél szobák is kaphatók!

A legszebb
románcfényű gallérokat tisztítja
Klein gőzmosóda
Str. Vlahuța 4. (Szent János-ucca)

Most már mindenkinek módjában van

Bémer-tér 2.

Telefon 2-17.

Végh

Liliom-úcca 5.

Telefon 2-17.

ruhafestő és vegytisztító cégnél dolgoztatni,
mert nemcsak jó munkájával,
hanem szolid áraival is vezet.

Botrányos ítélet Wilnában

Két évi börtönre ítélték Wulfin zsidó diákok

Wilna. — A wilnai progromok kapcsán mint ismeretes főként zsidó vádlottak kerültek a bíróság elé. Zalkind, Ogus és Wulfin zsidó vádlottak pere az elmúlt héten ért véget. A bíróság Ogus és Zalkind vádlottakat szabadlábrahelyezte és felmentette a vád és annak minden következménye alól, míg Wulfin vádlott ellen fenntartotta a vád összes állításait és 2 évi börtönre ítélte. A tárgyalás alatt nyilvánvalóvá vált, hogy a bármilyen konkrét bizonyíték nincs és a vád tanui egymásnak homlokegyenest ellenkező tanuvallomásokat tettek. Az ellentmondások egymást érték és a legcsekélyebb törvénybeütköző tettel sem tudott konkrétan a vád felmutatni. A bíróság ennek dacára drákói ítéletet hozott Wulfin ellen és indoklásában kijelentette, hogy a zsidó tömegek igen ellenséges érzést táplálnak a keresztlény társadalommal szemben és Wulfin különösen nagy szenvedéllyel gyűlöli a keresztlényeket. Jogászai körök úgy az ítéletet, mint annak indoklását a legsúlyosabban megbélyegzik, mert ez világosan magán viseli a bírák antiszemita felfogásának bizonyítékát. Az ítéletet a liberális sajtó is a lengyel törvénykezés szégyenfoltjának minősíti. A vádlottak mint ismeretes a novemberi antiszemita excessusok kapcsán lettek letartóztatva, mint akik a zsidóellenes kilengéseket inszenálták. A vádnak már ez a fellelvétele is közel járt a komikumhoz, amire méltóan járult hozzá, hogy több száz zsidó kereskedőnek üzletét rombolták össze és rabolták ki az antiszemita tüntetők. Ugyancsak ekkor történt, hogy Szaniszlau zsidó diákok meggyilkolták a huligánok. Az ügyész egész vádbeszédét Wulfin vádlottra koncentrált és ennek tulajdonítható, hogy bár mind a három zsidó vádlott ellen egy és ugyanazon volt a vád, Zalkind és Ogus vádlottakat felmentették.

2000 új bevándorlási engedély Palesztinában

Jeruzsálem. A palesztinai kormány az elmúlt héten hozta nyilvánosságra, hogy az 1932 április—októberi szakaszra 2000 munkás-beutazási engedélyt bocsájt a Jewish Agency rendelkezésére. A megszavazott 2000 engedélyből 300 azok számára van fenntartva, akik mint turisták mentek az országba és ott tartózkodásukat véglegesíteni akarják. A megmaradt 1700 certifikátból 400 a nők részére van biztosítva.

A Jewish Agency Executívája, a kormánytól 3750 munkás-beutazási engedélyt kért, indoklásában rámutatva hogy az általános munkanélküliség közepette Palesztina az egyedüli ország, ahol friss munkásokra van szükség. A Jewish Agency ki is fejezte a kormány előtt elégedetlenségét a lecsökkentett engedélyek miatt és kérte, hogy a kormány mielőbb orvosolja a kiadott rendelkezést és pótolja ki a certifikátok számát. Itt említjük meg, hogy az angol alsóházban is széleskörű vita volt a palesztinai kérdésben és több igen tekintélyes politikus emelt szót a zsidó építőmunka érdekében.

Lemondatták „vitézi” rangjáról mert nem fajliszta nőt vett feleségül

Budapestről jelentik: Lénárd Augustusz tűzérkapitány Lénárd volt magyar népjóléti miniszter fia, bejelentette kilépését a „vitézi” rendből. Az ifjabb Lénárd ugyanis a napokban házasságot kötött Urmánczy Ferdinánd volt képviselő fajvezér leányával, aki anyai részről közismerten nem „fajliszta”. Ez a körülmény előbb arra bírta Lénárd volt népjóléti minisztert, aki a fajvédők egyik híres előharcosa, hogy meglagadja beleegyezését a házassághoz, majd, amidőn ez nem használt, legalább annyit kért a fiától, hogy köszönjön le „vitézi” rangjáról. Az ifju Lénárd alighanem nagyon szerelmes ifju feleségébe, mert ezt az áldozatot vonakodás nélkül meghozta.

E menorák
Z gyertyatartók,
Ü serlegek,
S evőeszközök,
T templomi kegyeszek,

Harang
védjegy!

bármily művészi kivitelben
legolcsóbb árban.

Gyártása és eladása:

„Tacamul”
ezüstáru gyárban
CLUJ, Str. Gen. Neaulcea (Kornis-u.) 6.

— **Háromnegyed billió dollár van az amerikai zsidó kezekben.** Rövid idővel ezelőtt tartotta meg az amerikai zsidóság egységes konferenciáját párt és világnézetre való tekintet nélkül. E konferenciának tárgya majdnem kizárólag a világgazdasági válság problémáinak és kivezető útjának megtárgyalása volt. A konferencia egy bizottságot delegált, amelynek feladatául tűzte ki, hogy részletes és pontos kutatásokat végezzen ezirányban, különös tekintettel a zsidóság viszonyaira. A bizottság a következő referátumot tette közzé: **1908-tól 1928-ig több mint egymillió zsidó vándorolt be Amerikába,** kik nagyrésze a ruhagyártás terén helyezkedett el. A jelentés megállapítja továbbá, hogy igen kívánatos volna a zsidó termelőerők átrétegződése, mert a zsidó társadalom keretén belül, csak ez segítheti elő a válság jobb irányban való alakulását. Pontos adatokat közöl továbbá a referátum arról, hogy milyen mennyiségű dollár van **ezidőszerint zsidó kezekben,** mely szerint **mindössze háromnegyed billió** ennek az összegnek a száma. Nevetséges tehát — fejti ki tovább a jelentés — zsidó pénzügyi uralomról beszélni, amikor ilyen nevetségesen kicsiny összeg van a nemzeti vagyonhoz mérten zsidó pénzügyi körök kezében. A bizottság végül is optimisztikusan ítéli meg a helyzetet, mert ama reményének ad kifejezést, hogy az Egyesült Államok rövidesen leküzdí gazdasági betegségeit és ismét visszatér a normális pénzügyi élet.

— **Budapest zsidóságának fel-tünő apadása.** A legújabb statisztikai adatok szerint Budapest zsidó lakossága az általános lakosságszaporulat ellenére a 10 év előtti 215.512-ről 204.358-ra csökkent. Eszerint jelenleg a magyar főváros 1.996.184 főnyi lakosságának csupán 20,3%-a zsidó

— **Elsőhelyi betáblázásra** keresek kölcsön 50.000 leit jó kamatra. Cim a kiadóban.

— **Elköltözés miatt** szépen rendezett magánház eladó, kitűnő hegyilevegő és közelben jó fürdőző hely, ügynököket díjazok, Velencepart 87 sz.

Kitűnő כשר ארמון házi koszt
kihordásra és nagyon olcsón kapható.
Ugyanott lakás is bérelhető. — Cim:
özv. Berkovits Májerné
ORADEA, Kapucinus-u. 19.
ajtó jobbra 14.

SZÖVETET

vásároljon csakis

ZAUDERER DÁNIEL

posztóáruházában

Nicolae Iorga (Zöldfa)-ucca 1., ahol külföldi szövete-
ken kívül kizárólag a hirneves

Scherg Vilmos és Társai R.-T.

brassói posztó és divatárugyarak

előnyösen ismert kiváló minőségű készítményeit árusítják.

Megkezdődött a nagyszabású

Maradék vásár

szenzációs olcsó árakkal.

RÖVID HIREK

PÁRIS. Leon Blum, a franciaországi szociáldemokrata párt vezére, a napokban ünnepelte 60 éves születésének évfordulóját. — Érdekes gyűjteménnyel gazdagodott a párisi Carnavalet muzeum. A város 17.000 olyan dokumentumot ajándékozott a muzeumnak, mely a Dreyfus-üggyel valamelyes vonatkozásban áll. Az értékes gyűjteményt egy gazdag zsidó műgyűjtő hagyta a városra.

NEW-YORK. Az elmúlt héten diszes bankett keretében ünnepelték a zsidó újságírók az amerikai zsidó sajtó 50 éves fennállásának jubileumát. — A legutóbbi népszámlálás adatai most kerültek teljes egészében nyilvánosságra. Eszerint az Egyesült Államokban 1.220.658 zsidó a jidisch nyelvet nyilvánította anyanyelvének. — A Bne Brith-páholy a közeljövőben tartja 90 éves fennállásának ünnepét. A páholy 1843-ban alakult meg New-Yorkban, amidőn még az Egyesült Államokban mindössze 25.000 zsidó élt. Ma a páholy taglétszáma ennek a számnak a háromszorosa.

ODESSZA. A peszachelles kampány kapcsán Odesszában vallásellenes kiállítás rendezett a szovjet. A kiállítás azt a célt szolgálta, hogy a vallás, de különösen a peszach kifejezett osztályjellegét feltárják.

BRÜNN. A brünni zsidó hitközség ez évi büdzséje meghaladja a másfélmillió csekkoronát. — Ugyancsak most kapjuk a hírt a prágai hitközség költségvetésének megszavazásáról is, mely 2.353.000 ck-ra rug.

AMSTERDAM. Az itteni hitközség igen súlyos anyagi nehézségekkel küzd. Míg a költségvetésben a legszükségesebb kiadások is 88.950 holland forintot tesznek ki, addig hitközségi adók címén mindössze csak 25.000 forint jöhet számításba.

BUKAREST. Az elmúlt héten tartotta meg a „Realitatea Ilustrata” című képes hetilap 1932-es szépségverseny rendezvényét, amelyen Románia minden tartományából megjelentek pályázók. A zsüri az első díjat Engel Alicénak ítélte oda, aki bukovinai származású, 18 éves és zsidó család gyermeke. A fiatal, rendkívül szépségű zsidó leányt a szépségversenyen megjelent filmszakértők igen tehetségesnek tartják és nagy jövőt jósolnak neki.

DANZIG. Gdiniában, ahová az utóbbi időben számos lengyel, cseh és román emigráns vándorolt, most már annyira megnövekedett a hitközségi tagok száma, hogy szükségessé vált egy új templom és temető telkekről gondoskodni.

RÓMA. Az elmúlt héten avatták fel diszes ünnepségek között az új spanyol-zsidó templomot, amely a híres zsidó építész, De Monte tervei szerint készült el.

TEL-MOND. Az elhunyt Lord Melchet tiszteletére április 23-án a Plantagen-kolónián ünnepélyes keretek között emléktáblát helyeztek el, amelyen résztvett az ifjú Lord Melchet, valamint leánya is.

BELGRÁD. 84 éves korában az elmúlt héten hunyt el Aaron Wolf Goldberg, aki 1877-ben részt vett a Bulgáriának legnagyobb csatáiban. Goldberg annak idején megkapta a hősi érdemrendet. — Erna Pinzi ügyvédnő, ki az ismert cionista vezetőférfinek, C. Pinzinek felesége, törvényszéki bírónő neveztek ki, Erna Pinzi az első nőügyvéd Jugoszláviában, aki bírói tisztséget tölt be.

Jeruzsálem. A palesztinai kormányzó kezdeményezésére mozgalom indult Jeruzsálemben, hogy a város egyik legrégebbi műemlékét, a Cijad-elát újjáépítsék. — Dr Arlosoroff, a cionista végrehajtóbizottság tagja súlyosan megbetegedett. — Április 15-én hunyt el Jeruzsálemben Philip Wallenberg súlyos asztmarohamában. Philip Wallenberg elnöke volt az amerikai cionista szervezetnek.

PRÁGA. A fővárosi statisztikai hivatal érdekes adatokat hoz nyilvánosságra. Megtudjuk, hogy Csehszlovákiában 28 olyan római katolikus egyént tartanak nyilván, akiknek az önként bevallott nemzetisége: zsidó. A statisztikai hivatal közli továbbá, hogy a csehszlovák hadseregben 30 róm. kath. és 8 evangélikus katonai pap van hivatalos minőségben, azonban egyetlen zsidó katonai pap sincs szolgálásban.

KASSA. A kassai törvényszék két havi börtönre ítélte Bartolomie Ambrisko róm. kath. templomszolgát, aki egy izben a nyilvánosság előtt ocsárolta a zsidókat és a zsidó vallást.

NAGYKÖRÖS. Súlyos kimenetelű antiszemita zavargások voltak az elmúlt héten a magyarországi Nagykörösön. A huligánok számos zsidó kereskedő üzletének kirakattábláit zúzták össze és a zsidó járókelőket inzultálták. A zsidó kereskedők egységesen kijelentették a város polgármesterének, hogy mindaddig nem nyitják újra ki üzleteiket, míg a város nem garanciálja személyi és vagyoni biztonságukat.

VARSO. A kormány a „Tarbut” zsidó kultúrászövetség hatásköre alá tartozó 2 zsidó gimnáziumnak nyilvánossági jogot adott.

MOZI

Városi Színház Mozgó

Péntek, szombat, vasárnap, hétfő: Chevalier új filmoperettje: „Egy óra veled...” Jeanette MacDonald-dal. A világ legnagyobb sikerű filmje. Lubitsch Ernő rendezése. Bimbó és hirod.

Teatrul HEYMAN szinkör

Péntek: „Móric, ne aludj!” (Ikerférj) A legszébb UFA-film Maria Paudler, Halmay Tibor, Johannes Riemann és Gustav Waldau felléptével. Énekes bohózat táncokkal és koplékkal. — Szombat, vasárnap, hétfő, kedd: „Kisasszony és a sófőrdje.” A legvidámabb filmoperette modern zenével, táncokkal, kabaréval és ötlekkel. Főszereplők: Charlotte Suza, Felix Bressart, Truus v. Alten, Albert Paulig.

Cinematografur FILMPALACE

Szombat, vasárnap, hétfő: „Dauoumont,” a verdui pokol! Hangos háborús film! Előzőleg eredeti felvételek Matuskáról és a biatorbágyi bombamerényletről. Rendes mozihelyárrakkal!

Convocare

Banca de Credit Mărunt și Economie S. A. în ziua de 23 Maiu 1932 la ora 3.30 d. m. își va ține Adunare Generala în localul institutului în Piața Mihai Viteazul No. 11/a la care invita pe D-ni acționari. Ordinea zilei: 1. Raportul Direcțiunii și a Comitetului de Cenzori. 2. Darea absolutoriului. 3. Alegerea Direcțiunii și a Comitetului de Cenzori. 4. Eventuale propuneri.
Diracțiunea.

Hajójáratok Palesztinába

Hajójáratok Alexandriába

Minden hét csütörtökön indul Constancából Alexandriába román személyszállító hajó és kedden reggel érkezik Alexandriába. Alexandriából Erec Jisraélbe az alijahozók vonattal utaznak. Alexandriából a vonat kedden délután 3 órakor indul és szerdán reggel 8 órakor érkezik Jeruzsálemba, vagy Tel Avivba. A Constanța—Alexandriai harmadosztályú hajójegy ára, ellátás és ágy nélkül 2000 Lei, második osztályon ellátással és ágyval 8.000 Lei. Alexandriától a vasuti jegy (Egyiptomban II. osztály, Palesztinában III. osztály) összesen kb. 1200 Leibe kerül. Akik Egyiptomban keresztül utaznak Palesztinába, azok a Bukarestben székelő egyiptomi főkonzulátustól egyiptomi transzít vízumot kell, hogy szerezzenek, amely 35 Leibe kerül. A vízum megszerzése előtt megvásárolandó a vasuti jegy Alexandriától Kenteráig (palesztinai határ), amelynek ára (II. osztály) kb. 600 Lei.

Római teherhajójáratok Palesztinába

Dobruzsza indul Constanțăból május 18-án, Haifába érkezik május 26-án. Jasi indul Constanțăból június 1-én, Jaffába érkezik június 14-én. București indul Constanțăból június 15-én, Haifába érkezik június 23-án. Dobruzsza indul Constanțăból június 29-én, Haifába érkezik július 7-én. Jasi indul Constanțăból július 16-án, Jaffába érkezik július 29-én. București indul Constanțăból július 27-én, Haifába érkezik augusztus 4-én.

A hajójegy ára (római teherhajókon) 1300 Lei ellátás nélkül. A Fábri Line hajójáratái szünetelnek.

Constanțăban az Alijahozók kötelesek a Palesztina-Hivatal Tache Ionescu 6 szám alatti hivatalában, vagy pedig N. Schwartz Costache Negru 38 szám alatt jelentkezni. A Palesztina Hivatalban az Alijahozók megkapnak egy a kikötő, valamint a hajójegy ügyében minden felvilágosítást.

CRIVKENICA

orth. **נשך** pensiója május 1-től nyitva. **OLCSÓ ÁRAK!!!** Finom konyha!! Kitűnő üdülőhely!!
Pospektust küld:
ENGEL M. József

A vese, hólyag, epe gyomorbántalmak egyedüli biztos gyógyszere a

paptamási

„Lithynia”
gyógyviz

Kapható mindenütt.

Központi lerakat: **ORADEA,**
Str. N. Filipescu 23. Telefon: 176

ZSIDÓ HUMOR

Geneva

A tolvajlást héberül „Geneva”-nak nevezik. Ez a kifejezés vezetett arra a félreértésre, amely egyik hitsorsunkat érte, ki Lengyelországból ment ki fiának látogatására Newyorkba. Az egyik Bulevárdon ugyanis a következő felírásu táblát látott egy fényes üzlet kirakata fölött: „Geneva Watsches” (Genfi órák). Jámbor lengyelországi hitsorsunk megcsóválta fejét és szomorúan ment tovább ennyi romlottság láttán. Meg volt ugyanis győződve arról, hogy a fényes üzletben „lopott órákat” kínálnak megvételre. Amidőn ismét hazaérkezett és egyik barátjának elmesélte uti élményeit, ennél a pontnál a következőket mondta: Tudom jól, hogy lopnak Varsóban, Bécsben és Budapesten is, de, hogy a lopott holmikat nyilvánosan árusítani is szabad legyen, ezt nem láttam csak egyedül Newyorkban.

A föld megelőzi az embert

Egy szegény kaftános zsidó csegetett be egyszer egy nyugati hittestvérhez, hogy anyagi szolgálatait igénybe vegye. A ház asszonya azonban, midőn meglátta emberünk sáros és piszkos cipőit nem akarta beengedni őt, nehogy bepiszkítsa a fényes parketét és szőnyegetek.

A kaftános hitsorsos erre rezignáltan csak ennyit mondott: „Asszonyom Önnek isteni tulajdonságai vannak”.

— „Mit ért Ön isteni tulajdonság alatt” — kérdi kíváncsian a ház asszonya.

— Meg van írva — mondja ekkor a kérdezett — hogy „Dicsértessék az Ő neve, aki megkönyörül a földek szenvedésein” és ezután, hogy „Dicsértessék az Ő neve, aki megkönyörül az emberek szenvedésein”. Világosan látszik tehát, hogy először jön a föld és csak azután az ember. Éppen úgy, mint Ön teszi asszonyom: előbb jön a parkett és a szőnyeg és csak azután az ember.

Szabott ár

Egy zsidó bemegy a posztóáruházba, hogy egy öltönyre való szövetet vásároljon magának. Az egyik szövet megtetszik neki és azt mondja a tulajdonosnak:

— Nézze uram, azt a szövetet megveszem, nem alkuszom, de kérem nekem a legolcsóbb árat számítani.

— Természetesen, nálunk csak szabott árak vannak.

Mire a vevő megkérdi:

— És mennyibe kerül ez a szövet?

— Mennyibe kerüljön? Én nem mondom, hogy 30-ba, sem 25-be, sem 20 leibe, de 18 leinél kevesebbet nem vehetek el.

A vevő:

— És én nem mondok 3 leit, sem negyet, sem ötöt, de 10 leinél többet nem adok.

A főnök az alkalmazottnak:

— Chaim csomagold be az öltönyt.

Aki a pofonokat kapta

Az állomás Perronján történt, hogy egy meglermett szakállas zsidó idegesen szalagált fel és alá és hangosan kiabálta:

— Halló Mermelstein, Mermelstein!

A nagy lármára végtére is egy kíváncsi fiatalember kidugta a fejét a vonat ablakán. Emberünk amint ezt meglátta, odaszaladt a kihajló fiatalemberhez és két hatalmas pofont kent le neki. Nesze neked Mermelstein! — mondta aztán és ismét elrohant.

A fülkében természetesen hangos kacagásba tört ki mindenki a pörüljárt fiu kíváncsisága fölött. Legjobban azonban maga a fiu nevetett és ugyszólván fuldokolt a kacagástól. A fülke társaság egy darabig csak nézte, nézte a megpofozott fiu nevetését, de aztán csodálkozva elhallgatott. A fiu azonban még mindig fogta a hasát a jókedvtől.

— Nézze barátom — szólalt meg akkor az egyik idősebb ur — ha mi nevetünk, annak még csak van valami értelme, de mit nevet maga, aki a pofonokat kapta?

— Hát hogyan nevetnék — mondta fuldokló nevetés közben a fiu — hiszen én nem vagyok Mermelstein.